

3.3.1. Dotacje i subwencje

Ogólne dane o dotacjach i subwencjach przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na rok 2010	Budżet po zmianach na 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	4:3
	w tys. zł ¹			%
1	2	3	4	5
Ogółem	143.721.768	146.301.830	145.244.609	99,3
1. Subwencja dla jednostek samorządu terytorialnego	47.184.473	46.910.076	46.910.073	100,0
- część oświatowa subwencji ogólnej	35.009.865	35.009.865	35.009.865	100,0
- pozostała subwencja	12.174.608	11.900.211	11.900.208	100,0
2. Dotacje do funduszy celowych	54.118.837	54.197.046	53.797.013	99,3
- Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	37.923.650	38.111.650	38.111.650	100,0
- Fundusz Emerytur Pomostowych	4.600	4.600	4.600	100,0
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, z tego:	15.451.587	15.341.796	14.941.764	97,4
- Fundusz Emerytalno-Rentowy	15.445.587	15.335.796	14.935.764	97,4
- Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	6.000	6.000	6.000	100,0
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	739.000	739.000	738.999	100,0
3. Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego	16.536.858	21.162.508	20.817.788	98,4
- dotacje dla gmin ²	11.397.793	15.236.436	14.947.382	98,1
- dotacje dla powiatów	4.339.106	4.932.912	4.903.381	99,4
- dotacje dla samorządu województwa	799.959	993.159	967.025	97,4
4. Dotacje na finansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych, w tym:	2.589.594	2.774.332	2.607.666	94,0
- ratownictwo medyczne	1.730.500	1.728.844	1.728.802	100,0
- składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	50.647	205.927	205.591	99,8
- Wojskowa Agencja Mieszkaniowa	477.798	477.798	314.795	65,9
- publiczna służba krwi	82.057	91.612	91.522	99,9
- państwowe instytucje kultury	700	26.167	25.893	99,0
5. Dotacje przedmiotowe	559.303	522.078	502.662	96,3
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, z tego:	51.763	36.017	35.849	99,5
- zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze	25.664	25.610	25.585	99,9
- pozostałe jednostki	26.099	10.407	10.264	98,6
- jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych	507.540	486.061	466.814	96,0
6. Dotacje podmiotowe	17.344.273	17.585.502	17.573.465	99,9
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, z tego:	15.294.993	15.457.639	15.447.229	99,9
- uczelnie (publiczne i niepubliczne)	10.987.068	10.994.468	10.994.377	100,0
- jednostki naukowe	1.312.420	1.354.428	1.354.428	100,0
- niepubliczne szkoły lub inne placówki oświatowo-wychowawcze	18.345	19.545	19.545	100,0
- instytucje kultury	639.730	726.075	724.539	99,8
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	76.177	76.439	76.417	100,0
- pozostałe jednostki, w tym:	2.261.253	2.286.684	2.277.924	99,6
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	1.799.542	1.820.692	1.820.692	100,0
- Agencja Rynku Rolnego	307.883	307.883	303.968	98,7
- jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych	2.049.280	2.127.863	2.126.236	99,9

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na rok 2010	Budżet po zmianach na 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	4:3
	w tys. zł ¹			%
1	2	3	4	5
7. Pomoc zagraniczna ³		44.975	37.730	83,9
8. Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom zaliczanym i niezaliczanym do sektora finansów publicznych	75.180	77.606	77.269	99,6
9. Dotacje celowe na zadania zlecone pozostałym jednostkom sektora finansów publicznych	596.346	563.992	544.198	96,5
10. Dotacje dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	885.259	1.303.734	1.224.820	93,9
- fundacje	41.970	96.596	86.043	89,1
- stowarzyszenia	352.090	436.556	432.653	99,1
- pozostałe jednostki	491.199	770.582	706.125	91,6
11. Rozliczenia z bankami	819.256	856.577	856.564	100,0
12. Subwencje dla partii politycznych ³		114.209	114.209	100,0
13. Zwrot kosztów obsługi świadczeń zleconych do wypłaty ZUS i KRUS, dotacja dla Funduszu Kościelnego oraz zwrot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem	176.333	180.954	172.921	95,6
14. Rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych		8.081	8.081	100,0
15. Dotacja dla instytucji gospodarki budżetowej na pierwsze wyposażenie		150	150	
16. Rezerwy	2.836.056	10	0	

¹ Ewentualne różnice (o 1 tys. zł) wynikają z zaokrągleń do pełnych tysięcy złotych.

² W punkcie 3. Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego dla gmin ujęto również dotacje z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych w wysokości: budżet po zmianach – 32.856 tys. zł, wykonanie – 32.852 tys. zł.

³ W ustawie budżetowej na rok 2010 dotacje przeznaczone na pomoc zagraniczną oraz subwencje dla partii politycznych były zaplanowane w rezerwach celowych.

W 2010 r. największą pozycję wykonania wśród tej grupy wydatków stanowiły subwencje i dotacje na realizację zadań bieżących jednostek samorządu terytorialnego – łącznie 46,6%, a następnie dotacje dla funduszy celowych – 37% wydatków całej grupy. Na pozostałe dotacje wydatkowano więc 16,4% środków zaliczanych do tej grupy wydatków, w tym 12,1% na dotacje podmiotowe.

W trakcie realizacji budżetu kwoty planowane w grupie dotacji i subwencji uległy per saldo zwiększeniu o 2.580.062 tys. zł.

Zwiększenie kwot planowanych w ustawie budżetowej dotyczyło przede wszystkim dotacji na zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego – o 4.625.650 tys. zł, dotacji na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom, stowarzyszeniom i pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych – o 418.475 tys. zł, dotacji podmiotowych – o 241.229 tys. zł oraz dotacji na finansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych – o 184.738 tys. zł.

W 2010 r. wykonanie wydatków w grupie dotacji i subwencji było niższe od planu po zmianach o 1.057.221 tys. zł, tj. o 0,7% co było spowodowane niższą od planowanej realizacją wydatków głównie na:

– dotację dla Funduszu Emerytalno-Rentowego – o 400.033 tys. zł, tj. o 2,6%,

- dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego – o 344.720 tys. zł, tj. o 1,6%, w tym o 289.055 tys. zł na dotacje dla gmin (w szczególności przeznaczone na: świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, pomoc materialną dla uczniów oraz wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie),
- dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych – o 166.667 tys. zł, tj. o 6%,
- dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom, stowarzyszeniom i pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych – o 78.914 tys. zł, tj. o 6,1%,
- dotacje celowe na zadania zlecone pozostałym jednostkom sektora finansów publicznych – o 19.794 tys. zł, tj. o 3,5%,
- dotacje przedmiotowe – o 19.416 tys. zł, tj. o 3,7%.
- dotacje podmiotowe – o 12.037 tys. zł, tj. o 0,1%.

Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych były mniejsze o 6% od planu po zmianach. Niższa realizacja wystąpiła głównie w wydatkach przeznaczonych na:

- Wojskową Agencję Mieszkaniową,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego,
- Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości,
- centra kultury i sztuki.

Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom, stowarzyszeniom i pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych były w 2010 r. niższe od planowanych o 6,1%. Największa różnica wykonania do planu w grupie tej wystąpiła w dotacjach dla pozostałych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych, na co wpływ miało niepełne wykorzystanie środków w głównej mierze na:

1. Usuwanie skutków klęsk żywiołowych – Minister Gospodarki, dokonał wyboru 10 funduszy pożyczkowych, które udzielały pomocy finansowej przedsiębiorcom

dotkniętym kataklizmem powodziowym Fundusze Pożyczkowe nie wykorzystały w pełni przekazanych środków z uwagi na:

- zbyt krótki czas na zawarcie umów z pożyczkobiorcami – decyzja Ministra Finansów została wydana w dniu 15 października 2010 r., a umowy pomiędzy Ministerstwem Gospodarki a Funduszami zostały podpisane w listopadzie 2010 r.,
- późny okres otrzymania decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy z zasadami wspólnego rynku, wobec czego realizacja ustawy rozpoczęła się dopiero w listopadzie 2010 r.,

2. Wsparcie finansowe inwestycji, co wiązało się z:

- nie wystąpieniem inwestora o płatność dotacji w ramach programu wieloletniego Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Dell Products (Poland) Sp. z o.o. w Łodzi pod nazwą: Dell – Europejski Zakład Produkcyjny w Łodzi, w latach 2007-2012,
- nie zrealizowaniem przez inwestorów warunków programów wieloletnich:
  - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej w Nowej Soli przez Funai Electric Europe Sp. z o.o. pod nazwą: Fabryka sprzętu RTV, w latach 2007 – 2012,
  - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez SWS Business Process Outsourcing Poland Sp. z o.o. w Łodzi, pod nazwą: Centrum Outsourcingu, w latach 2009-2011,
  - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez HCL Poland Sp. z o.o. w Krakowie pod nazwą: Centrum Usług Wsparcia Biznesu, w latach 2007 – 2011,
  - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez LG Electronics Mława Sp. z o.o. w Mławie pod nazwą: Centrum Medialnych Wytrobów Cyfrowych, w latach 2005-2010,
  - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej w Gdańsku przez Zensar Technologies Limited Oddział w Polsce pod nazwą: Centrum Rozwoju Oprogramowania, w latach 2007 – 2010,
  - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Citibank International Plc Oddział w Polsce z siedzibą w Warszawie pod nazwą: Centrum Doskonałości Procesów Biznesowych, w latach 2010-2012,
- brakiem pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej, zatwierdzającej przyznaną dla inwestora pomoc publiczną w 2010 r. oraz w konsekwencji zmianą programu z lat 2010-2011 na lata 2011-2012 w ramach programu wieloletniego Wsparcie finansowe

inwestycji realizowanej w Warszawie przez ABN Amro Bank N.V. S.A. Oddział w Polsce pod nazwą: RBS Global Hub Europe, w latach 2010 i 2011,

- zmianą uwarunkowań biznesowo-ekonomicznych funkcjonowania firmy, rezygnacją inwestora z udziału pomocy publicznej, co skutkowało m.in. odstąpieniem od realizacji programów wieloletnich:
    - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Roche Polska Sp. z o.o. w Poznaniu pod nazwą: Centrum Badawczo-Rozwojowe, w latach 2010 i 2011,
    - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Robert Bosch Sp. z o.o. w Warszawie pod nazwą: Centrum Badań i Rozwoju Oprogramowania, w latach 2009-2012,
  - ze względu na sytuację makroekonomiczną, kryzys gospodarczy, pogorszeniem warunków funkcjonowania inwestorów, co skutkowało w roku 2010 zmianami uchwał ustanawiających programy wieloletnie m.in. poprzez wydłużenie czasu realizacji programu, zmniejszenie nakładów inwestycyjnych lub tworzonych miejsc pracy, a w konsekwencji zmniejszeniem wielkości wsparcia z budżetu państwa dla programów wieloletnich:
    - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Bridgestone Stargard Sp. z o. o. w Stargardzie Szczecińskim pod nazwą: Fabryka opon do samochodów ciężarowych i do autobusów, w latach 2006-2010,
    - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Nidec Motors & Actuators (Poland) Sp. z o.o. w Niepołomicach k. Krakowa pod nazwą: Fabryka silników i napędów elektrycznych dla przemysłu motoryzacyjnego, w latach 2008-2013,
    - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Sharp Manufacturing Poland Sp. z o. o. w Łysomicach pod nazwą: Fabryka modułów LCD, w latach 2006 – 2011,
    - Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Toshiba Television Central Europe Sp. z o.o. w Kobierzycach pod nazwą: Fabryka odbiorników telewizyjnych i radiowych oraz urządzeń do rejestracji i odtwarzania dźwięku i obrazu, w latach 2007-2013.
3. Dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi dokonał blokady planowanych wydatków na 2010 r. w kwocie 11.498 tys. zł w związku z mniejszą niż zakładano kwotą na jaką zakłady ubezpieczeniowe złożyły wnioski o środki budżetowe na dopłaty do składek z tytułu umów ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich zawartych z producentami rolnymi za IV kwartał w 2010 r.

Wykonanie dotacji przedmiotowych było mniejsze o 3,7% szczególnie przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych. Niewykorzystanie tych dotacji było związane m.in. z przeniesieniem środków w wysokości 34.000 tys. zł przeznaczonych na wyrównanie przewoźnikom kolejowym utraconych przychodów z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulg przejazdowych na dofinansowanie międzywojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich pociągami krajowymi.

Niższe wykonanie planu dotacji podmiotowych o 0,1% od planu realizacji dotacji dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych można zauważyć przede wszystkim w dotacjach na:

- Agencję Rynku Rolnego,
- Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości,
- Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowe Centrum Nauki,
- Polski Instytut Spraw Międzynarodowych.

Wykorzystanie dotacji podmiotowych dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych było również niższe o 0,1%, w tym głównie przez niepełną realizację zadań związanych z wydatkami na dotacje:

- w górnictwie węgla kamiennego – co było spowodowane przede wszystkim brakiem możliwości wykonania do końca 2010 r. zakresu rzeczowo-finansowego zadań ujętych w rocznych planach działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń i zadań z tytułu naprawiania szkód związanych z działalnością zakładów górniczych oraz brakiem możliwości zakończenia zadań rozpoczętych w roku 2010 głównie z powodu:
  - konieczności uzyskania uzgodnień dotyczących opracowania wymaganych odrębnymi przepisami projektów, dokumentacji,
  - konieczności uzyskania decyzji administracyjnych w zakresie likwidacji infrastruktury i rekultywacji terenów oraz pozwoleń na budowę,
  - braku możliwości zakończenia zadań w 2010 r. z powodu szerokiego zakresu występujących prac,
  - konieczności realizacji wyroków sądowych,
- na zadania związane z utrzymaniem mocy rezerwowych ze względu na potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej wynikające z dostosowania tych wydatków do faktycznego zapotrzebowania wyliczonego z uwzględnieniem przyjętej "Metodyki naliczania kosztów utrzymania przez przedsiębiorców mocy produkcyjnych niezbędnych do realizacji zadań wynikających z Programu Mobilizacji Gospodarki oraz przyznawania i rozliczania dotacji na ich utrzymanie" wprowadzoną decyzją MON.

3.3.1.1. Subwencje i dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego

W 2010 r. łączne wydatki na dotacje i subwencje dla jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 67.727.861 tys. zł, wobec 63.050.674 tys. zł w roku 2009. Per saldo wydatki te były wyższe o 4.677.187 tys. zł na co składa się zwiększenie dotacji o 2.809.663 tys. zł i subwencji ogólnych o 1.867.524 tys. zł.

Wydatki na subwencje i dotacje jednostek samorządu terytorialnego na zadania bieżące stanowiły w 2010 r. 23% wydatków ogółem budżetu państwa oraz 4,8% PKB, podczas gdy w 2009 r. udziały te kształtowały się odpowiednio – 21,2% oraz 4,7% PKB.

Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego

Zasady ustalania subwencji ogólnych dla jednostek samorządu terytorialnego reguluje ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, z późn. zm.).

Wykonanie wydatków planowanych w 2010 r. w części Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, przedstawia następujące zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.	Ustawa budżetowa na 2010 r.	Budżet po zmianach 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	5:4	5:2
	w tys. zł				%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem:	45.303.621	47.184.473	47.185.035	47.185.033	100,0	104,2
Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	33.399.798	35.009.865	35.009.865	35.009.865	100,0	104,8
Uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego*	533.725	325.506	539.475	539.475	100,0	101,1
Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin	6.087.937	6.096.091	6.065.624	6.065.624	100,0	99,6
Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów	1.575.141	1.736.840	1.736.840	1.736.839	100,0	110,3
Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw	1.167.783	1.273.598	1.273.598	1.273.598	100,0	109,1
Część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin	14.497	15.156	15.718	15.718	100,0	108,4
Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin	538.817	637.977	454.475	454.475	100,0	84,3
Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów	1.095.042	1.133.798	1.133.798	1.133.797	100,0	103,5
Część regionalna subwencji ogólnej dla województw	890.881	955.642	955.642	955.642	100,0	107,3

*W uzupełnieniu subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego zawarte są także wydatki majątkowe w wysokości: kol. 2 – 261.072 tys. zł; kol. 4 i 5 – 274.960 tys. zł; Po ich wyłączeniu wykonanie subwencji dla jednostek samorządu terytorialnego w grupie dotacji i subwencji wynosi w kol. 2 – 45.042.549 tys. zł; kol. 4 – 46.910.076 tys. zł i w kol. 5 – 46.910.073 tys. zł.

W 2010 r. wydatki ujęte w części Subwencji ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, zostały wykonane w 100% w odniesieniu do planu po zmianach.

Porównanie wykonania poszczególnych wydatków z tytułu subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w 2010 r. z analogicznymi wydatkami wykonanymi w 2009 r. przedstawia się następująco:

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego

Zaplanowana w ustawie budżetowej na 2010 r. część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, w wysokości 35.009.865 tys. zł, została wykonana w 100%. W porównaniu do kwoty tej części subwencji, wynikającej z ustawy budżetowej na rok 2009, kwota ujęta w ustawie budżetowej na rok 2010 wzrosła o 4,8%.

Zwiększenie łącznej kwoty subwencji oświatowej na 2010 r. w porównaniu do kwoty na rok 2009, wynikało z uwzględnienia skutków finansowych spowodowanych wzrostem kwoty bazowej dla nauczycieli od stycznia 2010 r. oraz od 1 września 2010 r.

Gminy

- część wyrównawcza subwencji ogólnej

Wykonanie w 2010 r. wydatków w części wyrównawczej subwencji ogólnej dla gmin było nominalnie niższe o 0,4% od wykonania wydatków w tej części subwencji ogólnej dla gmin w 2009 r.

W porównaniu do roku 2009, wzrosła kwota uzupełniająca wchodząca w skład części wyrównawczej subwencji ogólnej, która jest naliczana dla gmin o dochodach podatkowych na jednego mieszkańca wyższych od 150% analogicznego dochodu obliczonego łącznie dla wszystkich gmin w kraju, ale której te gminy nie otrzymują, ponieważ zwiększa ona część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin.

Kwota przeniesiona do części równoważącej subwencji ogólnej na 2010 r. wynosiła 23.852 tys. zł i była wyższa od analogicznej kwoty w 2009 r. o 8,2%.

Ponadto, w 2010 r. część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin, które dokonały korekty danych do wyliczenia subwencji i dla których wyliczona kwota była wyższa od należnej, została zmniejszona o nienależne środki w łącznej wysokości 6.615 tys. zł; środki te utworzyły rezerwę subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Średnie dochody podatkowe na jednego mieszkańca wszystkich gmin na 2010 r. wynosiły 1.210,61 zł i wzrosły o 8,2%, w porównaniu do tych dochodów na 2009 r., które wynosiły 1.119,20 zł.

- część równoważąca subwencji ogólnej

Wysokość części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin jest uzależniona głównie od wysokości wpłat gmin do budżetu państwa i w tej wysokości jest ujmowana w ustawie budżetowej.

W ustawie budżetowej na rok 2010 ujęta została kwota części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin, ustalona w wysokości wpłat wyliczonych dla wszystkich gmin według jednolitych kryteriów.

Przy wyliczaniu wpłat gmin, uwzględniony został przepis art. 22 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 (Dz. U. Nr 192, poz. 1379), zgodnie z którym w latach 2008-2011 gminy górnicze zostały zwolnione z wpłat do budżetu państwa przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin od przypadającej jej części opłaty eksploatacyjnej od przedsiębiorstwa górniczego.

Wpłaty gmin do budżetu państwa na 2010 r. zostały ustalone w wysokości 637.977 tys. zł.

Kwota przeniesiona z części wyrównawczej subwencji ogólnej na 2010 r. wynosiła 23.852 tys. zł i była wyższa o 1.947 tys. zł od analogicznej kwoty w 2009 r. (21.905 tys. zł).

Część równoważąca subwencji ogólnej na 2010 r., jaka została rozdzielona między gminy według ustalonych ustawowo zasad, wynosiła 454.526 tys. zł.

Ponieważ kwota części równoważącej subwencji ogólnej, ustalona dla gmin na podstawie przepisów art. 21a ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w części związanej z wydatkami na wypłatę dodatków mieszkaniowych, była wyższa od kwoty należnej – pozostałe nie rozdzielone środki tej części subwencji ogólnej w kwocie 207.303 tys. zł zostały przeniesione do rezerwy, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ww. ustawy, przeznaczonej dla jednostek samorządu terytorialnego.

W toku wykonywania budżetu część równoważąca subwencji ogólnej została zmniejszona, łącznie o kwotę 51 tys. zł, dla gmin, które skorygowały dane stanowiące podstawę do wyliczenia subwencji, w związku z tym wyliczone środki były wyższe od należnych. Środki te zasiliły ww. rezerwę.

Wykonane w 2010 r. wydatki z tytułu części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin, w wysokości 454.475 tys. zł, stanowiły 100% kwoty planowanej po zmianach i były niższe o 15,7% od kwoty tych wydatków wykonanych w 2009 r.

- część rekompensująca subwencji ogólnej

Część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin na 2010 r., przeznaczona na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na

podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych, w porównaniu do 2009 r., zwiększyła się o 8,4%.

W 2010 r. 19 gmin uprawnionych do otrzymania tej części subwencji wystąpiło z wnioskami o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów podlegających rekompensacie, w 2009 r. stosowne wnioski również złożyło 19 gmin.

Zaplanowana w ustawie budżetowej na rok 2010 kwota wydatków przeznaczonych na część rekompensującą subwencji ogólnej dla gmin, w wysokości 15.156 tys. zł, była niższa o 562 tys. zł od kwoty niezbędnej do przekazania gminom uprawnionym do otrzymania tej części subwencji w 2010 r. Kwota zaplanowana na ten cel w ustawie budżetowej na 2010 r. została zwiększona ze środków rezerwy celowej (poz. 32) o 562 tys. zł, tj. do kwoty 15.718 tys. zł.

Powiaty

- część wyrównawcza subwencji ogólnej

Wykonanie wydatków w części wyrównawczej subwencji ogólnej dla powiatów w 2010 r. było nominalnie wyższe o 10,3% od wykonania wydatków w tej części subwencji w 2009 r.

Wzrost ten wynika ze zwiększenia kwoty podstawowej, której wysokość jest uzależniona od relacji pomiędzy wysokością dochodów podatkowych w poszczególnych powiatach, w przeliczeniu na jednego mieszkańca, a średnimi dochodami podatkowymi obliczonymi na jednego mieszkańca wszystkich powiatów.

Średnie dochody podatkowe na jednego mieszkańca dla wszystkich powiatów na 2010 r., w wysokości 171,19 zł, wzrosły o 10,5%, w odniesieniu do analogicznych dochodów na 2009 r., które wynosiły 154,89 zł.

Ponadto, wzrost dochodów podatkowych na jednego mieszkańca wszystkich powiatów wpłynął na wzrost kwoty uzupełniającej, wchodzącej w skład części wyrównawczej subwencji ogólnej.

- część równoważąca subwencji ogólnej

Wysokość części równoważącej subwencji ogólnej dla powiatów uzależniona jest od wysokości wpłat do budżetu państwa powiatów, w których dochody podatkowe na jednego mieszkańca powiatu były większe od 110% dochodów podatkowych wszystkich powiatów, w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju.

W porównaniu do 2009 r., wpłaty powiatów do budżetu państwa na 2010 r. były wyższe o 3,5%. Tym samym, łączna kwota części równoważącej subwencji ogólnej dla powiatów na 2010 r. również była wyższa o 3,5%, w porównaniu do 2009 r.

Województwa

- część wyrównawcza subwencji ogólnej

Wykonanie w 2010 r. wydatków w części wyrównawczej subwencji ogólnej dla województw było nominalnie wyższe o 9,1% od wykonania wydatków w tej części subwencji w 2009 r.

Wzrost wydatków w tej części subwencji ogólnej wynika głównie ze wzrostu kwoty podstawowej, która jest uzależniona od relacji między dochodami podatkowymi na jednego mieszkańca w poszczególnych województwach a średnimi dochodami podatkowym na jednego mieszkańca obliczonymi dla wszystkich województw.

Średnie dochody podatkowe na jednego mieszkańca wszystkich województw na 2010 r., w wysokości 154,99 zł, wzrosły o 11,5%, w porównaniu do analogicznych dochodów na 2009 r., które wynosiły 139,03 zł.

Ponadto, wzrost dochodów podatkowych na jednego mieszkańca wszystkich województw wpłynął na wzrost kwoty uzupełniającej wchodzącej w skład części wyrównawczej subwencji ogólnej.

- część regionalna subwencji ogólnej

Wysokość części regionalnej subwencji ogólnej dla województw uzależniona jest od wysokości wpłat do budżetu państwa województw, w których dochody podatkowe na jednego mieszkańca województwa są większe od 110% dochodów podatkowych wszystkich województw, w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju.

W porównaniu do 2009 r., wpłaty województw do budżetu państwa na 2010 r. były wyższe o 7,3%. Tym samym, część regionalna subwencji ogólnej dla województw na 2010 r., w porównaniu do kwoty na 2009 r., również była wyższa o 7,3%.

Uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego

W ustawie budżetowej na rok 2010 ujęte zostały środki w wysokości 325.506 tys. zł, przeznaczone na uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, tj. na dofinansowanie:

- inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu,
- utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2.000 pojazdów na dobę, wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu – w kwocie nie mniejszej niż w roku bazowym,

- remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

W 2010 r. środki ww. rezerwy subwencji ogólnej otrzymało:

- 98 powiatów – 82.236 tys. zł – na dofinansowanie inwestycji na drogach powiatowych,
- 19 miast na prawach powiatu – 166.361 tys. zł – na dofinansowanie inwestycji na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu,
- 16 miast na prawach powiatu – 28.546 tys. zł – na dofinansowanie remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu,
- 1 miasto na prawach powiatu – 22.000 tys. zł – na utrzymanie rzecznej przeprawy promowej w Świnoujściu.
- 11 województw – 26.363 tys. zł – na dofinansowanie inwestycji na drogach wojewódzkich.

Ponadto, stosownie do art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w toku wykonywania budżetu utworzona została rezerwa subwencji ogólnej, której środki pochodziły z uzyskanych nienależnie przez jednostki samorządu terytorialnego kwoty subwencji, ustalonej na rok budżetowy, które podlegają zwrotowi do budżetu państwa.

W 2010 r., w toku wykonywania budżetu, dokonano korekty subwencji dla 96 gmin łącznie na kwotę 6.666 tys. zł. Zwrócone przez gminy nienależnie otrzymane kwoty subwencji ogólnej utworzyły rezerwę subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, o której mowa wyżej, przeznaczoną na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Dodatkowo rezerwa ta została zwiększona o nie rozdzielone środki części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin na 2010 r. w wysokości 207.303 tys. zł.

W 2010 r. z ww. rezerwy, w wysokości 213.969 tys. zł, przekazano jednostkom samorządu terytorialnego następujące środki:

- 133.431 tys. zł dla 184 gmin,
- 80.538 tys. zł dla 41 powiatów.

Środki z rezerwy subwencji ogólnej stosownie do art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 2010 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r. (Dz. U. Nr 123, poz. 835 i Nr 148, poz. 993), zostały przeznaczone dla jednostek samorządu terytorialnego dotkniętych skutkami powodzi, jaka miała miejsce w 2010 r.

Kryteria przyznania środków zostały uzgodnione ze stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Tak więc, środki ww. rezerw zostały wykorzystane w 100% z przeznaczeniem dla jednostek samorządu terytorialnego.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego

W 2010 r. na zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego zostały przekazane przez ministrów, wojewodów oraz dysponentów innych części budżetowych dotacje celowe na zadania bieżące w kwocie 20.784.936 tys. zł. W kwocie przekazanych dotacji nie jest ujęta kwota 2.786.969 tys. zł na finansowanie zadań inwestycyjnych oraz kwota 78.126 tys. zł na finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej oraz z pożyczek i kredytów zagranicznych z międzynarodowych instytucji finansowych. Przekazane dotacje stanowią 98,4% dotacji ujętych w planie po zmianach, uwzględniającym zwiększenia z tytułu rozdysponowania rezerw celowych, rezerwy ogólnej budżetu państwa, rezerw utworzonych w budżetach wojewodów oraz zmian dokonanych w ramach uprawnień posiadanych przez właściwych dysponentów części budżetowych. Kwoty dotacji przekazane w 2010 r. do jednostek samorządu terytorialnego są wyższe per saldo od kwot dotacji przekazanych w 2009 r. o 2.776.811 tys. zł, tj. o 15,4%.

Kwoty dotacji przekazanych do jednostek samorządu terytorialnego uwzględniają zmiany zakresu dotowanych zadań wynikających:

- z przepisów ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie. Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi tą ustawą m.in. z kompetencji administracji rządowej z dniem 1 sierpnia 2009 r. zadania związane z działalnością parków krajobrazowych oraz ustanowieniem i ochroną pomników przyrody zostały przekazane do właściwości odpowiednio samorządów województw i gmin, jako zadania własne. Ustawa ta zmieniła również charakter niektórych zadań realizowanych jako zadania z zakresu administracji rządowej na zadania własne. Dotyczy to m.in. finansowania składek zdrowotnych opłacanych za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz przyznawania i wypłacania zasiłków stałych. W 2009 r. skutki wynikające z tej ustawy obejmowały 5 miesięcy 2009 r., a w 2010 r. cały rok.
- ze zmian klasyfikacji budżetowej. W wyniku tej zmiany dotacje z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych nie są planowane w formie dotacji na realizację zadań własnych gmin. W 2009 r. dotacje na ten cel zostały przekazane do gmin w kwocie 23.260 tys. zł.
- z finansowania z części Główny Urząd Statystyczny w formie dotacji na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom prac związanych z przeprowadzeniem powszechnego spisu rolnego w 2010 r.
  - 46.347 tys. zł.

- z finansowania z części 11 Krajowe Biuro Wyborcze w formie dotacji na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego przygotowania i przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborów uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyborów samorządowych w toku kadencji i po upływie kadencji – 209.357 tys. zł. W 2009 r. Krajowe Biuro Wyborcze przekazało jednostkom samorządu terytorialnego na realizację zadań wyborczych dotacje w kwocie 64.689 tys. zł.
- z usuwania 2010 r. skutków klęsk żywiołowych – 1.669.351 tys. zł. W 2009 r. na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w zakresie wydatków bieżących do jednostek samorządu terytorialnego przekazane zostały dotacje w łącznej wysokości 216.286 tys. zł.

Przekazane kwoty dotacji na finansowanie realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego zadań wg części budżetowych przedstawia poniższe zestawienie.

Części	Plan po zmianach dotacji na zadania bieżące	Kwota dotacji przekazanych na zadania bieżące	3:2
	w tys. zł		%
1	2	3	4
Krajowe Biuro Wyborcze	250.931	209.357	83,4
Gospodarka	2.048	1.911	93,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	5.939	5.915	99,6
Informatyzacja	521	515	98,8
Oświata i wychowanie	5.058	4.362	86,2
Rolnictwo	90	90	100,0
Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne	600	400	66,7
Zabezpieczenie społeczne	5.304	5.212	98,3
Sprawy zagraniczne i członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej	4.073	3.897	95,7
Zdrowie	136.727	136.683	100,0
Główny Urząd Statystyczny	46.987	46.347	98,6
Sprawy rodziny	7.800	7.335	94,0
Województwa	20.663.574	20.362.912	98,5
Dotacje ogółem	21.129.652	20.784.936	98,4

Jak wynika z powyższego zestawienia 98% dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania bieżące przekazane zostało z budżetów województw. Natomiast

z pozostałych 12 części przekazane zostało 2% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego.

Przekazane dotacje do jednostek samorządu terytorialnego na zadania bieżące wg działów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie		Plan po zmianach dotacji na zadania bieżące	Kwota dotacji przekazanych na zadania bieżące	4:3
		w tys. zł		%
1	2	3	4	5
	Dotacje ogółem	21.129.652	20.784.936	98,4
010	Rolnictwo i łowiectwo	967.963	927.227	95,8
020	Leśnictwo	253	171	67,6
050	Rybołówstwo i rybactwo	53	24	45,3
150	Przetwórstwo przemysłowe	2.048	1.911	93,3
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	75	75	100,0
600	Transport i łączność	1.090.693	1.044.790	95,8
700	Gospodarka mieszkaniowa	170.976	165.873	97,0
710	Działalność usługowa	216.083	214.528	99,3
720	Informatyka	521	515	98,8
750	Administracja publiczna	465.509	463.758	99,6
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	250.931	209.357	83,4
752	Obrona narodowa	893	844	94,5
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1.947.968	1.938.385	99,5
758	Różne rozliczenia	10.544	10.101	95,8
801	Oświata i wychowanie	55.694	54.923	98,6
851	Ochrona zdrowia	1.217.075	1.211.430	99,5
852	Pomoc społeczna	14.119.259	14.013.646	99,3
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	74.262	71.639	96,5
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	494.327	412.965	83,5
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	11.539	10.923	94,7
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	13.725	12.932	94,2
925	Ogrody botaniczne, zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	17.727	17.651	99,6
926	Kultura fizyczna i sport	1.534	1.268	82,7

Jak wynika z powyższego zestawienia dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane były w ramach wydatków na zadania klasyfikowane w 23 działach. Najwyższe kwoty dotacji przeznaczone zostały na zadania bieżące: pomocy społecznej, bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej, transportu i łączności, ochrony zdrowia, rolnictwa i łowiectwa, edukacyjnej opieki wychowawczej, administracji publicznej. Dotacje przekazane na te zadania wyniosły łącznie 20.012.201 tys. zł, co stanowi 96,3% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego. Na zadania bieżące realizowane w pozostałych 16 działach przypada kwota 772.735 tys. zł, tj. 3,7% dotacji przekazanych do jednostek samorządu terytorialnego na te zadania.

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawami ustrojowymi, jednostki samorządu terytorialnego otrzymywały dotacje na: dofinansowanie zadań własnych, finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, a także dotacje na realizację zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.

Strukturę przekazanych dotacji wg rodzajów dotacji przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Plan po zmianach dotacji na zadania bieżące	Kwota dotacji przekazanych na zadania bieżące	3:2
	w tys. zł		%
1	2	3	4
Dotacje na zadania	21.129.652	20.784.936	98,4
- własne	4.770.433	4.624.476	96,9
- z zakresu administracji rządowej	16.270.427	16.076.649	98,8
- realizowane na podstawie porozumień	88.792	83.811	94,4

77,3% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego stanowią dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane były do gmin, powiatów i samorządów województw. Wielkość dotacji dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższe zestawienie.

Nazwa jednostki samorządu terytorialnego	Plan po zmianach dotacji na zadania bieżące	Kwota dotacji przekazanych na zadania bieżące	3:2
	w tys. zł		%
1	2	3	4
Ogółem	21.129.652	20.784.936	98,4
- Gminy	15.203.580	14 914 530	98,1
- Powiaty	4.932.913	4 903 381	99,4
- Samorządy województw	993 159	967 025	97,4

Jak wynika z powyższego zestawienia dotacje w wysokości 14 914 530 tys. zł, tj. 71,8% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane było do gmin. Przekazane do gmin dotacje stanowią 98,1% dotacji ujętych w planie po zmianach.

Dotacje na zadania bieżące gmin w kwocie 14.914.530 tys. zł (tj. 98,1% planu po zmianach) zostały przeznaczone głównie na:

- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej – 12.890.746 tys. zł, co stanowi 99,2% planu po zmianach i 86,4% dotacji przekazanych do gmin na zadania bieżące. Z kwoty 12.890.746 tys. zł przeznaczono głównie na:
  - realizację świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego wynikającego z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 9.418.943 tys. zł. Środki te przeznaczone zostały na wypłaty świadczeń rodzinnych (zasiłek rodzinny, dodatki do tego zasiłku, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka), świadczenia z funduszu alimentacyjnego i na opłacenie składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, a także na koszty obsługi realizacji świadczeń rodzinnych i świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
  - zasiłki z pomocy społecznej – 1.246.712 tys. zł. Środki te przeznaczono głównie na dofinansowanie, na podstawie art. 147 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej wypłat przez gminy zasiłków okresowych oraz na finansowanie zasiłków stałych,
  - działalność ośrodków pomocy społecznej – 497.774 tys. zł. Środki te przeznaczono na bieżącą działalność ośrodków pomocy społecznej, w tym na wypłatę comiesięcznego dodatku do wynagrodzenia w wysokości 250 zł pracownikom socjalnym zatrudnionym w tych ośrodkach, do których obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku – stosownie do art. 121 ust. 3a ustawy

- z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz na wynagrodzenia za sprawowanie opieki wraz z kosztami obsługi,
- realizację przez 16 województw Rządowego programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” ustanowionego ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. – 540.486 tys. zł,
  - działalność ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 166.507 tys. zł,
  - sfinansowanie świadczeń kwalifikowanych komponentu B2 (organizowanie festynów i festiwali, utworzenie przedszkoli i świetlic, organizowanie kolonii i półkolonii dla dzieci z terenów wiejskich objętych najwyższym bezrobociem) finansowanych w całości ze środków pochodzących z pożyczki Banku Światowego w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich – 41.360 tys. zł,
  - składki na ubezpieczenie zdrowotne – 74.616 tys. zł. Dotacje te przeznaczono na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie rodzinne, zasiłek stały z pomocy społecznej, a także za osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego oraz za osoby bezdomne objęte indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności na podstawie przepisów o pomocy społecznej,
  - specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w ich domach – 62.977 tys. zł,
  - usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 736.280 tys. zł. Środki te zostały przeznaczone na wypłatę zasiłków celowych dla osób i rodzin poszkodowanych w wyniku: powodzi, intensywnych opadów deszczu, huraganu i gradobicia;
  - finansowanie zadań z zakresu rolnictwa i łowiectwa – 619.648 tys. zł, co stanowi 94,4% planu po zmianach i 4,2% dotacji przekazanych do gmin na zadania bieżące. Z kwoty 619.648 tys. zł przeznaczono głównie na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych oraz pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu poniesionych przez gminę – 616.286 tys. zł, zadania związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych – 3.362 tys. zł,
  - finansowanie zadań z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej oraz oświaty i wychowania – 461.411 tys. zł, co stanowi 85,0% planu po zmianach i 3,1% dotacji przekazanych do gmin na zadania bieżące. Dotacje w kwocie 461.411 tys. zł przeznaczono głównie na:

- dofinansowanie systemu pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym realizowanych w formie zasiłków i stypendiów szkolnych w ramach Narodowego Programu Stypendialnego – 331.385 tys. zł,
- dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów rozpoczynających naukę w klasach I-III szkoły podstawowej, w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, w klasie II gimnazjum, w klasie II ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasie II ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych lub w klasie V ogólnokształcącej szkoły baletowej w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2010 r. – „Wyprawka szkolna” oraz wypłaty uczniom zasiłku powodziowego na cele edukacyjne – 51.340 tys. zł,
- wypłatę zasiłków powodziowych na cele edukacyjne dla poszkodowanych uczniów – w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2010 r. – „Wyprawka szkolna” oraz wypłaty uczniom zasiłku powodziowego na cele edukacyjne – 25.895 tys. zł,
- sfinansowanie zakupu pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw w szkole oraz kosztów utworzenia lub modernizacji szkolnych placów zabaw w ramach Rządowego programu wspierania w latach 2009 – 2014 organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia – „Radosna szkoła” – 44.460 tys. zł,
- usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 4.590 tys. zł,
- realizację zadań wynikających z wieloletniego Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce – 2.395 tys. zł;
- finansowanie zadań administracji publicznej – 326.537 tys. zł, co stanowi 99,7% planu po zmianach i 2,2% dotacji przekazanych do gmin na zadania bieżące. Z kwoty 326.537 tys. zł przeznaczono głównie na zadania realizowane przez urzędy stanu cywilnego, prowadzenie ewidencji ludności, wydawanie dowodów osobistych, czynności związane z wykonywaniem powszechnego obowiązku obrony, prowadzenie ewidencji działalności gospodarczej oraz na zadania związane z przeprowadzeniem powszechnego spisu rolnego,
- finansowanie zadań transportu i łączności – 245.401 tys. zł, co stanowi 93,3% planu po zmianach i 1,6% dotacji przekazanych do gmin na zadania bieżące. Z kwoty 245.401 tys. zł przeznaczono na zadania związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych na drogach gminnych – 215.065 tys. zł oraz na dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych na drogach gminnych w ramach programu wieloletniego pn. „Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 – 2011” – 30.336 tys. zł,

- przygotowanie i przeprowadzenie wyborów – 196.271 tys. zł, co stanowi 83,6% planu po zmianach i 1,3 % dotacji przekazanych do gmin. Dotacje w kwocie 196.271 tys. zł przeznaczono na przeprowadzenie: wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – 94.945 tys. zł, wyborów samorządowych w roku kadencji i po upływie kadencji – 90.843 tys. zł, wyborów uzupełniających do Senatu RP – 4.164 tys. zł a także na prowadzenie i aktualizację stałego rejestru wyborców – 6.319 tys. zł,
- finansowanie zadań bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej – 130.602 tys. zł, co stanowi 94,4% planu po zmianach i 0,8% dotacji przekazanych do gmin na zadania bieżące. Z kwoty 130.602 tys. zł przeznaczono na zadania związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych – 128.503 tys. zł.

Powiaty otrzymały z budżetu państwa dotacje w wysokości 4.903.381 tys. zł, co stanowi 23,6% łącznej kwoty dotacji przekazanych do jednostek samorządu terytorialnego i 99,4% dotacji ujętych w planie po zmianach.

Dotacje na zadania bieżące powiatów w kwocie 4.903.381 tys. zł przeznaczono głównie na:

- bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową – 1.804.826 tys. zł, co stanowi 99,9% planu po zmianach i 36,8% dotacji przekazanych do powiatów na realizację zadań bieżących. Dotacje te przeznaczono głównie:
  - dla Komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej – 1.770.540 tys. zł,
  - na usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 33.551 tys. zł,
  - na zadania obrony cywilnej – 367 tys. zł,
- ochronę zdrowia – 1.182.581 tys. zł, co stanowi 99,6% planu po zmianach i 24,1% dotacji przekazanych do powiatów. Dotacje te zostały przeznaczone głównie na:
  - finansowanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za nieposiadających uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu uczniów szkół ponadgimnazjalnych, dzieci przebywające w placówkach pełniących funkcje resocjalizacyjne, wychowawcze lub opiekuńcze oraz za bezrobotnych bez prawa do zasiłku, jeżeli nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu – 1.061.114 tys. zł,
  - finansowanie programu wieloletniego „Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia – 119.150 tys. zł,
  - usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 2.303 tys. zł,
- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej i innych zadań w zakresie polityki społecznej – 1.173.890 tys. zł, co stanowi 99,6% planu po zmianach

i 23,9% dotacji przekazanych do powiatów. Z kwoty 1.173.890 tys. zł przeznaczono m.in. na:

- dofinansowanie utrzymania w ponadgminnych domach pomocy społecznej osób przyjętych do tych domów przed 1 stycznia 2004 r. oraz osób, które zostały przyjęte do domów ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem, a także na wypłatę comiesięcznego dodatku do wynagrodzenia w wysokości 250 zł pracownikom socjalnym zatrudnionym w tych domach, do których obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku – 983.876 tys. zł,
- działalność powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 80.842 tys. zł,
- pomoc dla cudzoziemców, która ma na celu wspieranie procesu integracji cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą – 7.668 tys. zł,
- finansowanie zadań powiatów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj. prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz realizację programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie – 16.202 tys. zł,
- finansowanie działalności powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności – 65.226 tys. zł,
- transport i łączność – 229.631 tys. zł (co stanowi 96% planu po zmianach), z tego na zadania związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych na drogach powiatowych – 189.181 tys. zł, dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych w ramach programu wieloletniego pn. „Narodowy program przebudowy dróg lokalnych 2008 – 2011” – 40.450 tys. zł,
- działalność usługową – 198.419 tys. zł, co stanowi 99,3% planu po zmianach i 4% dotacji przekazanych do powiatów. Dotacje te zostały przeznaczone głównie na funkcjonowanie Powiatowych Inspektoratów Nadzoru Budowlanego 152.837 tys. zł oraz na zadania z zakresu geodezji i kartografii 44.693 tys. zł,
- realizację zadań z zakresu gospodarki gruntami i nieruchomościami – 158.626 tys. zł, co stanowi 99,3% planu po zmianach i 2,6% dotacji przekazanych do powiatów na zadania bieżące. Z kwoty 158.626 tys. zł przeznaczono m.in. na:
  - wypłatę odszkodowań wynikających z orzeczeń sądowych i decyzji administracyjnych za nieruchomości przejęte na rzecz Skarbu Państwa, wyceny nieruchomości Skarbu Państwa, zabezpieczenie nieruchomości przed zniszczeniem, sporządzanie operatów szacunkowych, regulowanie stanów prawnych nieruchomości Skarbu

Państwa, w tym na porządkowanie stanu prawnego nieruchomości w systemie ksiąg wieczystych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego – 158.268 tys. zł,

- usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 237 tys. zł;
- administrację publiczną – 116.314 tys. zł, co stanowi 99,5% planu po zmianach i 2,4% dotacji przekazanych do powiatów na zadania bieżące. Dotacje te zostały przeznaczone głównie na realizację zadań określonych m.in. w ustawach: o lasach, o ochronie gruntów rolnych i leśnych, Prawo wodne, Prawo łowieckie, Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz na przeprowadzenie kwalifikacji wojskowej,
- rolnictwo i łowiectwo – 11.532 tys. zł, co stanowi 92,8% planu po zmianach i 0,2% dotacji przekazanych do powiatów. Z kwoty 11.532 tys. zł przeznaczono na:
  - scalenie i wymianę gruntów, zagospodarowanie poscaleniowe – 10.721 tys. zł,
  - sfinansowanie zobowiązania Skarbu Państwa za mienie przejęte z naruszeniem prawa – 811 tys. zł.

Najmniej dotacji z budżetu państwa zostało przekazanych do samorządów województw – 967.025 tys. zł, co stanowi 97,3% planu po zmianach i 4,6% dotacji przekazanych do jednostek samorządu terytorialnego.

Dotacje na zadania bieżące samorządów województw w kwocie 967.025 tys. zł przeznaczono głównie na finansowanie zadań z zakresu:

- transportu i łączności – 569.758 tys. zł, co stanowi 96,8% planu po zmianach i 58,9% dotacji przekazanych do samorządów województw na zadania bieżące. Z dotacji w kwocie 569.758 tys. zł przeznaczono dla przewoźników wykonujących krajowe autobusowe przewozy pasażerskie na finansowanie ustawowych uprawnień do przejazdów ulgowych – 543.456 tys. zł oraz na zadania związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych na drogach wojewódzkich – 26.302 tys. zł,
- rolnictwa i łowiectwa – 296.047 tys. zł, co stanowi 98,9% planu po zmianach i 30,6% dotacji przekazanych do samorządów województw na zadania bieżące. Dotacje w kwocie 296.047 tys. zł przeznaczono głównie na utrzymanie urządzeń melioracji wodnych – 124.916 tys. zł, usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 166.954 tys. zł oraz prace geodezyjno urządzeniowe na potrzeby rolnictwa – 2.747 tys. zł,
- administracji publicznej – 20.907 tys. zł, co stanowi 99,6% planu po zmianach i 2,2% dotacji przekazanych do samorządów województw na zadania bieżące. Dotacje w kwocie 20.907 tys. zł przeznaczono głównie na finansowanie wydatków związanych

z prowadzeniem rejestru organizatorów i pośredników turystycznych, przeprowadzaniem egzaminów na przewodników turystycznych i pilotów wycieczek, prowadzeniem ewidencji zaszerogowania obiektów hotelarskich, udzielaniem koncesji na poszukiwanie rozpoznawanie lub wydobywanie kopalin podstawowych i pospolitych, zatwierdzaniem projektów prac geologicznych, wydawaniem zezwoleń na produkcję tablic rejestracyjnych, nadzorem nad przeprowadzaniem egzaminów państwowych sprawdzających kwalifikacje osób ubiegających się o uprawnienie do kierowania pojazdami, prowadzeniem ewidencji egzaminatorów sprawdzających kwalifikacje kandydatów na kierowców, prowadzeniem rejestru polowań, działalnością komisji egzaminacyjnych sprawdzających kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami, prowadzeniem rejestru rodzaju, ilości oraz miejsc występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska;

- ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz naturalnych obszarów i obiektów chronionej przyrody – 17.553 tys. zł, co stanowi 99,9% planu po zmianach i 1,8% dotacji przekazanych do samorządów województw na zadania bieżące. Dotacje w kwocie 17.553 tys. zł przeznaczono głównie na finansowanie działalności parków krajobrazowych i ochronę pomników przyrody – 17.551 tys. zł;
- ochrony zdrowia – 17.414 tys. zł, co stanowi 99,7% planu po zmianach i 1,8% dotacji przekazanych do samorządów województw na zadania bieżące. Dotacje w kwocie 17.414 tys. zł przeznaczono głównie na finansowanie wydatków związanych z realizacją programu wieloletniego „Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia” – 16.915 tys. zł;
- pomocy społecznej – 16.549 tys. zł, co stanowi 99,6% planu po zmianach i 1,8% dotacji przekazanych do samorządów województw na realizację zadań bieżących. Dotacje te przeznaczono głównie na realizację świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego, wynikającego z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów związanych z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób w granicach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wydawaniem decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowanych w związku z tą koordynacją – 13.819 tys. zł,
- działalności usługowej – 10.269 tys. zł, co stanowi 99,2% planu po zmianach i 1,1% dotacji przekazanych do samorządów województw na zadania bieżące. Kwotę 10.269 tys. zł przeznaczono głównie na zadania realizowane przez ośrodki dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej – 2.659 tys. zł, prace geodezyjne i kartograficzne (nieinwestycyjne) – 2.258 tys. zł, usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 4.075 tys. zł,

wykonywanie przez samorząd województwa praw właścicielskich w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa – 887 tys. zł, z tego w województwach: dolnośląskim – 80 tys. zł, łódzkim – 264 tys. zł, podkarpackim – 185 tys. zł, pomorskim – 358 tys. zł.

3.3.1.2. Dotacje dla funduszy celowych

Dotacje dla funduszy celowych zostały zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2010 w wysokości 54.118.837 tys. zł. W trakcie realizacji budżetu kwota tych dotacji uległa zwiększeniu o 78.209 tys. zł. Wykonanie wyniosło 53.797.013 tys. zł, czyli o 400.033 tys. zł mniej od planu po zmianach. Niepełne wykorzystanie dotacji wystąpiło w Funduszu Emerytalno-Rentowym i spowodowane była niższymi wydatkami na opłacenie za rolników składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Szczegółowe omówienie dotacji dla funduszy celowych zawarte jest w Rozdziale 6 Sprawozdania „Państwowe fundusze celowe”.

3.3.1.3. Inne dotacje

W 2010 roku **dotacje przedmiotowe** zostały zaplanowane w ustawie budżetowej w wysokości 559.303 tys. zł. W trakcie realizacji budżetu kwota tych dotacji uległa zmniejszeniu o 37.225 tys. zł do wysokości 522.078 tys. zł. Natomiast wykonanie wydatków w tej grupie wyniosło 502.662 tys. zł, tj. 96,3% planu po zmianach.

W 2010 r. z kwoty dotacji przedmiotowych dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych wydatkowano 35.849 tys. zł dla:

- zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych – 25.585 tys. zł, w tym przede wszystkim na dotacje w zakresie:
  - instytucji kultury fizycznej – 19.814 tys. zł,
  - postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej – 4.609 tys. zł,
- pozostałych jednostek sektora finansów publicznych – 10.264 tys. zł, z tego na dotacje na zadania z zakresu:
  - postępu biologicznego w produkcji roślinnej – 6.079 tys. zł,
  - wydawania podręczników szkolnych i akademickich – 1.716 tys. zł,
  - rolnictwa ekologicznego – 1.521 tys. zł,
  - postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej – 948 tys. zł.

Dotacje przedmiotowe dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych zostały w 2010 r. wydatkowane w kwocie 466.814 tys. zł. Środki te zostały wykorzystane przede wszystkim na dopłaty związane z:

- wyrównaniem przewoźnikom kolejowym utraconych przychodów z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów – 325.135 tys. zł,
- postępem biologicznym w produkcji zwierzęcej – 93.116 tys. zł,
- posiłkami wydawanymi w barach mlecznych – 20.906 tys. zł,
- postępem biologicznym w produkcji roślinnej – 11.770 tys. zł,
- wydawaniem podręczników szkolnych i akademickich – 7.779 tys. zł.

Na **dotacje podmiotowe** wydatkowano w 2010 r. 17.573.465 tys. zł, z tego dla:

- jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych – 15.447.229 tys. zł,
- jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych – 2.126.236 tys. zł.

W kwocie wydatkowanej na dotacje podmiotowe dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych 71,2% stanowiły dotacje dla uczelni (publicznych i niepublicznych), 8,8% dotacje dla jednostek naukowych, 4,7% dla instytucji kultury, 0,6% dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i niepublicznych jednostek oświaty a 14,7% dotacje dla pozostałych jednostek sektora finansów publicznych.

Wśród dotacji podmiotowych dla pozostałych jednostek sektora finansów publicznych, które wyniosły 2.277.924 tys. zł największe pozycje stanowiły dotacje dla:

- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – 1.820.692 tys. zł,
- Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości – 44.278 tys. zł,
- Polskiej Organizacji Turystycznej – 37.675 tys. zł,
- Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury – 28.343 tys. zł,
- Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej – 14.301 tys. zł.

Dotacje podmiotowe dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych zrealizowano w wysokości 2.126.236 tys. zł i były one wykorzystane przede wszystkim na:

- infrastrukturę kolejową – 849.726 tys. zł,
- działalność statutową i inwestycyjną jednostek naukowych oraz badania własne szkół wyższych – 623.521 tys. zł,
- górnictwo węgla kamiennego – 396.351 tys. zł,
- zadania związane z utrzymaniem mocy rezerwowych ze względu na potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej – 95.562 tys. zł,

- zabezpieczenie i utrzymanie zabytkowych części zakładów górniczych Kopalni Soli „Wieliczka” oraz na sfinansowanie procesu likwidacji zakładów górniczych wchodzących w skład Kopalni Soli „Bochnia” – 65.000 tys. zł,
- Narodowy Fundusz Rewaloryzacji Zabytków Krakowa – 42.000 tys. zł.

Jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych, w tym fundacje i stowarzyszenia mogą, zgodnie z ustawą o finansach publicznych, otrzymywać z budżetu państwa dotacje celowe na realizację zadań zleconych na podstawie umów zawartych z dysponentami części budżetowych. W 2010 r. **dotacje na zadania zlecone jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych** wyniosły 1.224.820 tys. zł, tj. 93,9% planu po zmianach. Z kwoty tej przekazano:

- fundacjom – 86.043 tys. zł,
- stowarzyszeniom – 432.653 tys. zł,
- pozostałym jednostkom – 706.125 tys. zł.

W ogólnej kwocie dotacji na zadania zlecone do realizacji tym jednostkom największy był udział dotacji na działalność w zakresie:

- dofinansowania międzywojewódzkich i międzynarodowych kolejowych przewozów pasażerskich – 27,8%, tj. 340.446 tys. zł,
- kultury fizycznej i sportu – 14,8%, tj. 181.079 tys. zł,
- rolnictwa i łowiectwa z przeznaczeniem na sfinansowanie: realizacji programów wieloletnich, systemu zbierania i wykorzystywania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (FADN), wsparcia realizacji zadań laboratoriów referencyjnych (Państwowy Instytut Weterynaryjny – PIB w Puławach, Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu, Instytut Zootechniki – PIB w Krakowie), a ponadto wsparcia organizacji rolniczych w ponadnarodowych i międzynarodowych organizacjach rolników – 8,6%, tj. 104.828 tys. zł,
- dopłat do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich – 7,9%, tj. 96.679 tys. zł,
- urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa (opieka nad polonią i polakami za granicą) – 4,9%, tj. 59.536 tys. zł,
- polityki społecznej – 4,7%, tj. 58.157 tys. zł,
- wsparć finansowych inwestycji – 3,7%, tj. 45.185 tys. zł,
- bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej na ochotnicze straże pożarne – 3,4%, tj. 41.404 tys. zł,
- usuwania skutków klęsk żywiołowych z przeznaczeniem na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 12 sierpnia 2010 r. o wspieraniu przedsiębiorców

dotkniętych skutkami powodzi w 2010 r. tj. na wypłatę pożyczek w wysokości do 50 tys. zł dla określonego w ustawie rodzaju przedsiębiorców, którzy ponieśli straty spowodowane ubiegłoroczną powodzią oraz pokrycie kosztów operacyjnych funduszy pożyczkowych – 4,8%, tj. 59.093 tys. zł,

- państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej – 1,7%, tj. 20.620 tys. zł,
- kolonii i obozów oraz innych form wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenia młodzieży – 1,4%, tj. 17.372 tys. zł,
- oświaty i wychowania – 1,4%, tj. 16.562 tys. zł,
- pomocy zagranicznej – 1,3%, tj. 16.510 tys. zł,
- promocji eksportu – 1,3%, tj. 16.433 tys. zł.

Rozliczenia z bankami wyniosły w 2010 r. 856.564 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach. Środki te zostały przeznaczone głównie na:

- refundacje premii gwarancyjnych oraz premii za systematyczne oszczędzanie – 428.800 tys. zł,
- Fundusz Dopłat – 295.000 tys. zł,
- wykup odsetek od kredytów mieszkaniowych – 131.763 tys. zł.

3.3.2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych

W ustawie budżetowej na rok 2010 na świadczenia na rzecz osób fizycznych zaplanowano środki w wysokości 20.665.025 tys. zł. W toku realizacji budżetu kwota ta uległa zwiększeniu o 311.318 tys. zł, tj. do kwoty 20.976.343 tys. zł na wydatki związane z zaopatrzeniem emerytalnym żołnierzy i funkcjonariuszy, urzędami naczelnymi organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz Wojskowymi Misjami Pokojowymi.

Wykonanie wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych w 2010 r. wyniosło 20.891.826 tys. zł, tj. 99,6% planu po zmianach i było ono wyższe o 3,9% od zrealizowanych wydatków w tej grupie w 2009 r. W porównaniu z 2009 r. udział wydatków na świadczenia w ogólnej kwocie wydatków budżetu państwa zwiększył się z 6,7% do 7,1%.

Największą pozycję w tej grupie świadczenia na rzecz osób fizycznych (89,5%) stanowią wydatki na świadczenia społeczne, które w 2010 r. wyniosły 18.697.561 tys. zł. Są to przede wszystkim:

- świadczenia emerytalno-rentowe dla tzw. "służb mundurowych" oraz uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku – 12.871.151 tys. zł,

- świadczenia finansowane z budżetu państwa zlecone do wypłaty Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych i Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – 4.035.937 tys. zł oraz
- renty socjalne – 1.752.886 tys. zł.

Pozostałe wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 2.194.265 tys. zł i zostały wykorzystane głównie na:

- świadczenia wypłacane z budżetów części Obrona narodowa (845.689 tys. zł) i Sprawy wewnętrzne (413.543 tys. zł), obejmujące przede wszystkim wypłaty równoważników za brak lub za remont lokalu mieszkalnego oraz gratyfikacje urlopowe i dopłaty do wypoczynku,
- świadczenia wypłacane z budżetu części Sprawiedliwość oraz Sądy powszechne (285.809 tys. zł) przeznaczone m.in. na wydatki związane z postępowaniami prokuratorskimi i sądowymi, świadczenia wynikające z przepisów BHP, odszkodowania w sprawach ze stosunku pracy, odprawy pośmiertne, na sfinansowanie wypłacanych funkcjonariuszom Służby Więziennej równoważników za brak lub za remont lokalu mieszkalnego i gratyfikacje urlopowe, dopłaty do wypoczynku oraz na wypłaty nagród dla osadzonych,
- świadczenia przysługujące członkom służby zagranicznej oraz pracownikom zatrudnionym zgodnie z polskim prawem, wykonującym obowiązki służbowe w placówkach zagranicznych, w tym dodatki zagraniczne i dodatki na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania rodziny przysługujące ambasadorowi i konsulowi kierującemu urzędem konsularnym (248.122 tys. zł),
- zasilenie Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich – 70.000 tys. zł,
- oraz stypendia – 63.622 tys. zł.

3.3.3. Wydatki bieżące jednostek budżetowych

W ustawie budżetowej na rok 2010 na wydatki bieżące jednostek budżetowych zaplanowano środki w wysokości 55.922.579 tys. zł. W toku realizacji budżetu kwota ta uległa zmniejszeniu o 1.433.160 tys. zł, tj. do kwoty 54.489.419 tys. zł. Wykonanie wydatków w tej grupie w 2010 r. wyniosło 53.906.896 tys. zł, tj. 98,4% planu po zmianach.

W stosunku do 2009 roku realizacja wydatków bieżących jednostek budżetowych wzrosła o 2.674.281 tys. zł, tj. o 5,2%. Wzrost ten jest efektem:

1) mechanizmu kalkulacji limitów wydatków:

- obronnych – ich wzrost jest uwarunkowany wielkością Produktu Krajowego Brutto z roku poprzedniego,

- na infrastrukturę transportu lądowego, których wysokość uzależniona jest od planowanych na dany rok budżetowy wpływów z podatku akcyzowego od paliw silnikowych,

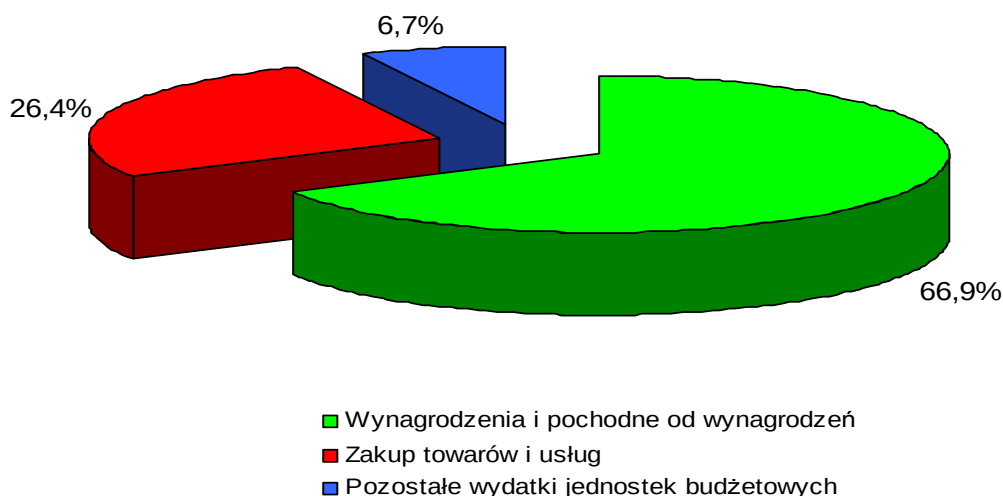
2) realizacji nowych zadań, jak np.:

- powszechnego spisu rolnego,
- programu wieloletniego „Przygotowanie, obsługa i sprawowanie Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r.”,

3) zwiększeniem nakładów finansowych:

- na usuwanie skutków klęsk żywiołowych – wzrost wydatków wiąże się z przeznaczeniem ponad dwukrotnie większej kwoty środków z rezerw celowych budżetu państwa, z tego dla jednostek samorządu terytorialnego na sfinansowanie remontów dróg i mostów gminnych, powiatowych i wojewódzkich oraz dla Urzędu Morskiego w Szczecinie i Gdyni na sfinansowanie prac pogłębiarskich na torach wodnych,
- na realizację programu wieloletniego „Modernizacja Służby Celnej w latach 2009-2011”,
- na składki do organizacji międzynarodowych – głównie w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i Ministerstwie Środowiska,
- dla Centrum Personalizacji Dokumentów.

Strukturę wydatków bieżących jednostek budżetowych przedstawia poniższy wykres:

Największą pozycję (66,9%) w grupie wydatków bieżących jednostek budżetowych stanowią wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, które w 2010 r. wyniosły 36.077.568 tys. zł., w tym:

- wynagrodzenia osobowe – 28.246.742 tys. zł,
- dodatkowe wynagrodzenie roczne – 2.055.524 tys. zł,
- pochodne od wynagrodzeń – 4.044.324 tys. zł.

Udział wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w wydatkach ogółem budżetu państwa wyniósł w 2010 r. 12,2%, wobec 11,8% w 2009 r.

Następną znaczną pozycję (26,4%) w tej grupie stanowią zakupy materiałów i usług, które wyniosły 14.242.670 tys. zł, a ich udział w wydatkach budżetu państwa wynosi 4,8%. Największe pozycje wydatków dotyczyły zakupu:

- usług remontowych (m. in. usług budowlano-montażowych w zakresie remontów i konserwacji pomieszczeń i budynków, usług konserwacyjnych urządzeń) – 2.698.371 tys. zł,
- materiałów i wyposażenia – 2.616.805 tys. zł,
- energii (opłaty za dostawę energii elektrycznej, ciepłej i innej, gazu oraz wody) – 1.204.748 tys. zł oraz
- usług pozostałych (m.in. usługi drukarskie, introligatorskie, powielanie, kopiowanie, usługi transportowe, usługi pocztowe i telegraficzne, koszty i prowizje bankowe) – 5.411.644 tys. zł.

Pozostałe wydatki (6,7%) zostały zrealizowane w kwocie 3.586.658 tys. zł i były wykorzystane przede wszystkim na sfinansowanie:

- składek do organizacji międzynarodowych – 748.541 tys. zł,
- kosztów postępowania sądowego i prokuratorskiego – 478.649 tys. zł,
- odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych – 445.452 tys. zł,
- podróży służbowych – 431.812 tys. zł,
- podatku od nieruchomości – 313.369 tys. zł,
- składek na ubezpieczenie zdrowotne – 294.783 tys. zł,
- kar i odszkodowań na rzecz osób fizycznych – 133.074 tys. zł,
- funduszu operacyjnego – 152.347 tys. zł,

- wpłat na PFRON – 136.431 tys. zł,
- różnych opłat i składek – 107.475 tys. zł,
- kar i odszkodowań na rzecz osób prawnych – 71.573 tys. zł,
- udzielonych pożyczek na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów – 64.638 tys. zł,
- szkoleń pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej – 41.603 tys. zł,
- szkoleń członków korpusu służby cywilnej – 38.787 tys. zł.

Pozostałe wydatki bieżące jednostek budżetowych

